

pagnie (ca. tweehonderd man) ingezet, welker commandant op dat hoofdkwartier te horen kreeg: 'U gaat Ypenburg ontzetten. Veel succes.'¹ Succes was die compagnie evenwel niet beschoren, evenmin de andere eenheden die tot ongecoördineerde aanvallen overgingen. Pas om elf uur kon kolonel Bischoff van Heemskerck, commandant van de 1ste divisie, zijn commandopost in een politiebureau te Rijswijk vestigend, in de chaos enige orde gaan scheppen. Drie uit Naaldwijk aangetrokken batterijen veldgeschut waren toen al begonnen, zich op het vliegveld in te schieten, daarbij gehinderd door het ontbreken van goede kaarten. 'Pas van een gevangen Duitse parachutist konden wij', schreef later een der officieren, 'een volledig bijgewerkte van 1940 bemachtigen.'² Om kwart over één 's middags werd de beschieting eerst recht ingezet - nu lieten de Duitsers hun Nederlandse krijgsgevangenen (van wie verscheidenen gedood werden of gewond raakten) in de steek en weken in panische vlucht, de meesten naar de zuidwest- en zuidostrand van het vliegveld waar zij dekking zochten in bomkraters en verlaten loopgraven. Snel werkten de Nederlanders zich voorwaarts. Bij een stormaanval op parachutisten die zich aan de Vliet in een huis waar vier oude dames woonde, verschanst hadden, wist de jonge, van Curaçao afkomstige reserve-tweede-luitenant der cavalerie, George J. L. Maduro, met enkele dapperen elf Duitsers gevangen te nemen. De commandant van een compagnie grenadiers die tenslotte op Ypenburg zelf doordrong, reserve-kapitein W. O. J. Böttger, liep

'gedurende de aanval rechtop, met een grote sigaar in de mond . . . Onder hevig vuur gaf hij staande zijn bevelen met de grootste kalmte . . . Dat iemand zo rustig kon blijven en ook nog een sigaar kon roken, maakte een enorme indruk . . . We vroegen hem of hij niet moest dekken, doch hij zei dat dat niet nodig was. Hij had dit juist gezegd toen hij getroffen werd door een schot in de hartstreek. Toen hij sneuvelde, rookte hij nog een sigaar. Dodelijk gewond, bleef hij even kalm als hij steeds geweest was en zei: 'Laat mij maar liggen en ga je gang.'³

's Avonds rukten Nederlandse troepen uit Rijswijk weer tot Delft op. Daar hadden allerlei kleinere eenheden (met inbegrip van een compagnie studenten van de Technische Hogeschool die in de voorafgaande maanden één dag per week geoefend hadden) in de loop van de 10de mei een defensief scherm om de stad gelegd en in snelle expedities tamelijk wat krijgsgevangene-

¹ A.v., p. 92. ² E. F. K. Michielsen: *Tegen de vlagen van de oostenwind* (1946), p. 25.

³ E. H. Brongers: *De slag om de residentie, 1940*, p. 128-29.